

Түсінік хат

2024-2025 оқу жылындағы 7- сынып оқушысы Бухаев Мерланға арналған биология пәні бойынша қысқартылған оқу бағдарламасын құруда басшылыққа алынған нормативті құжаттар;

«Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың бастауыш, негізгі орта және жалпыорта-техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы» (бұдан әрі – МЖМБС) Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығы;

- «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың бастауыш, негізгі орта және жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы» (бұдан әрі - МЖМБС) Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы №348 бұйрығы;

- Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығымен бекітілген Бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарлары (өзгерістер мен толықтырулар 2022 жылғы 12 тамыздағы №365 бұйрығымен енгізілді)
- «Жалпы білім беру ұйымдарына арналған жалпы білім беретін пәндер, таңдау курстары мен факультативтер бойынша төмендетілген оқу бағдарламаларын бекіту туралы» (ҚР БҒМ 2013 жылғы 3 сәуірдегі № 115 бұйрығы, өзгерістер мен толықтырулар ҚР Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 16 қыркүйектегі №399 бұйрығымен енгізілді, №56қосымша) төмендетілген
- «Орта білім беру ұйымдарына арналған оқулықтардың, мектепке дейінгі ұйымдарға, орта білім беру ұйымдарына арналған оқу-әдістемелік кешендердің, оның ішінде электрондық нұсқандағы тізбесін бекіту туралы» (ҚР БҒМ 2020 жылғы 22 мамырдағы № 216 бұйрығы)
- Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2017 жылғы «25» қазандағы № 545 бұйрығымен бекітілген Негізгі орта білім беру деңгейінің 7-9 сыныптарына арналған «Биология» пәнінен төмендетілген оқу бағдарламасы
- «2024-2025 ОҚУ ЖЫЛЫНДА ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ОРТА БІЛІМ БЕРУ ҰЙЫМДАРЫНДА ОҚУ-ТӘРБИЕ ПРОЦЕСІН ҰЙЫМДАСТЫРУДЫҢ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ ТУРАЛЫ» ӘДІСТЕМЕШІК НҰСҚАУ ХАТ. Хаттама №1, 29.08.2024
- «Ерекше білім беруге қажеттілігі бар балаларға жалпы білім беру мектебінде психологиялық- педагогикалық қолдау көрсету» әдістемелік нұсқаулық
- «Ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау қағидаларын бекіту туралы» әдістемелік нұсқау хат. 2019ж
- Ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау қағидаларын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2022 жылғы 12 қаңтардағы №4 бұйрығы
- Білім беру ұйымдарында психологиялық-педагогикалық қолдап отыру қағидаларын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2022 жылғы 12 қаңтардағы № 6 бұйрығы.

«Биология» пәні бойынша 7 «Ә» сынып оқушысы Бухаев Мерланға арналған оқу бағдарламасын әр тақырыпқа өзінің белгіленген оқу мақсаттарын бар жүйе түрінде құрастырылып, оқушының диагнозы (№33773 17.10.2022 «Дегеніңе нәрушеніңе интеллект») негізінде оқу мақсаттары жеңілдетілген түрінде жасалындай. Әр мақсатқа жетудегі оқушыдан күтілетін нәтижесі мен сабақтар барысындағы жетістіктері енгізіледі. Нәтижесінде оқытудың негізгі әдісі болып мағалім мен оқушының бірге жұмыла отырып, белсенді ерекет етуі анықталды.

Бухаев Мерлан сабақта ауызша жауап беруге бейім, жазбаша жұмыстарға келгенде қиналады. Айтылған мәтіндер болса, сол бойда қайталап түсінігін жеткізе алады.

«Биология» пәні бойынша жиынтық бағалау саны

Сынып	Бөлім/ортақ тақырып бойынша жиынтық бағалау саны				
	1-тоқсан	2-тоқсан	3-тоқсан	4-тоқсан	Барлығы
7-сынып	2	2	2	2	8

ЕБҚ бар оқушылары үшін химия пәні мысалында қысқартылған және жеке оқу бағдарламасы
Биология пәні бойынша қысқартылған бағдарлама
7 «Ә» - сынып оқушысы Бухаев Мерлан
Бағдарламаны құрастырған мұғалім: Тобыш Г.А

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	№	Тақырыптар Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Оқу мақсаты	Жетістіктер	
1-тоқсан					
Экожүйелер	1	Ортаның экологиялық факторлары: абиотикалық биотикалық	7.3.1.1 жергілікті жер экожүйесі қоршаған орта факторларының тірі ағзалардың тіршілік әрекетін білу	<i>Ресурстарды анықтау</i>	
	2	Қоректік тізбектер және қоректік торлар. Модельдеу «Қоректік тізбек пен торды құру».	7.3.1.2 табиғи қоректік тізбектерді салыстыру;	+	
	3	Экологиялық сукцессиялар. Экожүйелердің алмасуы.	7.3.1.4 экологиялық сукцессия үдерісін сипаттау	+	
	4	Адам экожүйесінің бір бөлігі. Антропогендік фактор.	7.3.2.1 адам мен экожүйе арасындағы қарым-қатынастарды сипаттау	<i>Модельдеу үшін шешім түсінікті</i>	
	5	Қазақстанда ерекше қорғалатын аймақтар. Қазақстан Республнкасының Қызыл кітабы. БЖБ№1	7.3.2.3 Қазақстан Республнкасының ерекше қорғалатын табиғи аймақтарының өсімдіктері мен жануарларын сипаттау	+	
	Тірі ағзалардың жүйелеу	6-7	Тірі ағзалардың бес патшалығына жалпы сипаттама. Өсімдіктер мен жануарларды жүйелеудің маңызы.	7.1.1.1 жүйелеудің маңызын түсіндіру;	—
		8	Омыртқасыз және омыртқалы жануарлардың сыртқы құрылысындағы ерекшеліктер.	7.1.1.3 омыртқасыз және омыртқалы жануарлардың құрылысының ерекшеліктерін сипаттау	+
		9	Дихотомиялық әдіс. Дихотомиялық кілттерді қолдану. БЖБ№2	7.1.1.4 жекелеген ағзаларға қарапайым дихотомиялық кілттерді қолдану	—
	Жасушалық биология Су және органикалық заттар	10	Жасуша, ұлпа, мүше, мүшелер жүйесі түсініктері. Өсімдіктер және жануарлар жасушаларын салыстыру.	7.4.2.1 «жасуша», «ұлпа», «мүше», «мүшелер жүйесі» туралы түсініктер;	+
		11	Жарық микроскобынан көрінетін жасуша құрылымдары: пластидтер, вакуоль, ядро, цитоплазма, жасушалық мембрана, жасушалық қабырға.	7.4.2.2 өсімдіктер және жануарлар жасушаларын ажырату	+
		12-13	Судың қасиеттері: Судың биологиялық маңызы және оның еріткіш ретіндегі, температураы сақтау мен реттеудегі ролі. БЖБ№3	7.4.1.1 судың қасиеті мен тірі ағзалар үшін маңызын сипаттау;	<i>Судың қасиетін анықтау</i>
		14	Азық-түліктердегі органикалық заттар: нәруыздар, майлар, көмірсулар.	7.4.1.3 азық – түліктерде көмірсулар, нәруыздар және майлардың бар екендігін дәлелдеу	+
	15	Токсандық жиынтық бағалау			+

	16	Өсімдіктерде макроэлементтердің тапшылығы (азот, калий, фосфор).	7.1.1.4 минералды тыңайтқыштардағы азот, калий және фосфордың өсімдіктер үшін манызын танып білу		+	
2 – тоқсан						
Заттардың Тасымалдануы	17	Заттар тасымалдануының тірі ағзалардың тіршілік ерекеті үшін маңызы. Заттардың тасымалдануына қатысатын тірі ағзалардың мүшелері мен мүшелер жүйесі.	7.1.3.1 тірі ағзалардағы коректік заттардың тасымалынның маңызын түсіндіру;		—	
	18	Сабак және тамыр. Сабактың ішкі құрылысы: қабық, камбий, сүрек, өзек.	7.1.3.3 тамыр және сабақтың ішкі құрылысын зерттеу;		+	
	19-20	Тамыр аймақтары: бөліну, өсу, сору және өткізу аймақтары.	7.1.3.4 тамыр және сабақтың құрылысы мен қызметі арасындағы байланысты сипаттау		Тамыр аймақтарының сипатын	
	21	Жануарлардағы қанайналым мүшелері: буылтық құрттар, ұлулар, буынақталылар және омыртқалылар. БЖБ №1	7.1.3.6 жануарларда заттар тасымалына қатысатын мүшелерді танып білу		+	
	Тірі ағзалардың коректенуі	22	Жапырақтың құрылысы мен қызметі. Жапырақтың ішкі құрылысы.	7.1.2.1 жапырақтың ішкі құрылысын сипаттау, құрылысы мен қызметі арасындағы өзара байланысты түсіндіру		+
		23-24	Фотоинтегте қажетті жағдайлар. БЖБ№2	7.1.2.2 фотоинтегте қажетті жағдайларды зерттеу		Фотоинтегтеу маңызы
	Тыныс алу	25	Өсімдіктер мен жануарлар үшін тыныс алудың маңызы.	7.1.4.1 тірі ағзалардағы тыныс алу маңызын сипаттау;		+
		26-27	Өсімдіктердің тыныс алуы. Тұқымның немесе өскіндердің тыныс алуы мысалында	7.1.4.3 өсімдіктердегі тыныс алуды зерттеу		—
		28	Омыртқасыз және омыртқалы жануарлардың тыныс алу мүшелері	7.1.4.4 омыртқасыз және омыртқалы жануарлардың тыныс алу мүшелерін салыстыру		—
		29	2.Модельдер «Омыртқалы және омыртқасыз жануарлардың тыныс алу жүйесі мүшелерін салыстыру». БЖБ№3	7.1.4.4 омыртқасыз және омыртқалы жануарлардың тыныс алу мүшелерін салыстыру		+
30		Тыныс алу мүшелері. Адамның тыныс алу жолдарының құрылысы мен газалмасу мүшелері.	7.1.4.5 адамның тыныс алу мүшелерінің құрылысы ерекшеліктерін танып білу			
31		Токсандық жанықтық бағалау				
32		Тыныс алу мүшелерінің аурулары.	7.1.4.6 тыныс алу мүшелерінің ауруларының себептерін түсіндіру			
3-тоқсан						
Бөліп шығару	33	Бөліп шығарудың тірі ағзалар үшін маңызы.	7.1.5.1 ағзалардың тіршілік ерекетінде бөліп шығарудың маңыздылығын түсіндіру			
	34	Өсімдіктердегі бөліп шығару өнімдері.	7.1.5.2 өсімдіктердегі бөліп шығару ерекшеліктерін зерттеу			

	35	Жануарлардың бөліп шығару жүйелері. БЖБ№1	7.1.5.3 омыртқасыз және омыртқалы жануарлардың бөліп шығару жүйелерінің құрылысын салыстыру	
Козғалыс	36, 37, 38	Өсімдіктердің козғалысы. Өсімдіктердің өсуі мен дамуына жарықтың әсері. Жарықтың түсу деңгейіне қарай өсімдіктердің бейімделуі. Фотоперидизм күннің жарық түсу ұзақтығына ағзалардың бейімделуі	7.1.6.1 өсімдіктердің козғалысы себептерін түсіндіріп, козғалыстың маңызын сипаттау; 7.1.6.2 жарықтың өсімдіктердің дамуына әсерін түсіндіру; 7.1.6.3 өсімдіктердегі фотоперидизмролінісипаттау	
	39-40	Жануарлардың козғалыс мүшелері. Тірі ағзалардағы козғалыстың рөлі. Жануарлардың козғалу тәсілдеріне мысалдар. БЖБ№2	7.1.6.4 омыртқасыз және омыртқалы жануарлардың козғалыс мүшелерін салыстыру	
Координация және реттеу	41	Жүйке жүйесінің типтерін салыстыру: диффузиялы, сатылы, түйнекті, түтіктерлі.	7.1.7.1 жануарлардың жүйке жүйесінің типтерін салыстыру	
	42-	Жүйке жүйесінің құрам бөліктері. Жүйке жүйесінің қызметі. Нейронның құрылымы:	7.1.7.2 жүйке жүйесінің қызметін және құрылымдық компоненттерін атау;	
	44-45	Жүйке жүйесінің орталық және шеткі бөлімдері.	7.1.7.4 орталық жүйке жүйесі бөлімдерінің құрылысы мен қызметтерін салыстыру	
	46-47	Рефлекстік доға: рецептор, сезгіш, аралық, козғалыс нейрондары, жұмыс мүшесі.	7.1.7.5 рефлекстік доғаны зерттеу	
	48	Мінез-құлықтың рефлекторлық табиғаты: шартсыз және шартты рефлекстер. Шартты рефлекстердің сөнуі.	7.1.7.6 мінез-құлықтың рефлекторлық табиғатын түсіндіру	
	49	Ішкі мүшелер жұмысының жүйкелік реттелуі. БЖБ№3	7.1.7.7 вегетативті жүйке жүйесінің қызметін сипаттау	
	50	Адам ағзасы үшін ұйқының маңызы. Биологиялық ритмдер.	7.1.7.9 жақсы психикалық денсаулықты сақтаудың принциптерін түсіндіру	
	51	Токсикалық жыныстық баяғлау		
	52	Жүйке жүйесінің қызметіне алкоголь, темекі, және наркотикалық заттардың әсері.	7.1.7.10 жүйке жүйесінің қызметіне алкоголь, темекі, және наркотикалық заттардың әсерін түсіндіру	
	4 – тоқсан			
Тұқымқуалаушылық пен өзгергіштік	53	Адамда белгілердің тұқым қуалауында гендер мен ДНК рөлі. <i>Modelдер</i> «Адам ағзасындағы тұқым қуалайтын және тұқым қуаламайтын белгілерді зерттеу»	7.2.4.1 адам ағзасындағы тұқымқуалайтын және тұқым қуаламайтын белгілерді зерттеу;	
	54	Хромосоманың құрылымы. Модельдеу «Адам ағзасындағы тұқым қуалайтын және тұқым қуаламайтын белгілерді зерттеу»	7.2.4.3 белгілерді анықтаудың гендердің рөлін түсіндіру;	

	55	Әртүрлі ағзалар түрлерінің хромосомалар саны. БЖБ №1	7.2.2.1 әртүрлі ағзалардағы хромосомалардың санын салыстыру;	
Көбею, Өсу және даму	56	Өсімдіктердің жынысты және жыныссыз көбеюі.	7.2.1.1 өсімдіктердің жынысты және жыныссыз көбеюін сипаттау	
	57-58	Өсімдіктердің өсімді жолмен көбеюі, оның түрлері және табиғаттағы биологиялық маңызы.	7.2.1.2 өсімдіктердің өсімді көбею тәсілдерін салыстыру	
	59-60	Гүл құрылысы. Тозандану түрлері. Гүлдеу және тозандану. Тозандану түрлері	7.2.1.3 өздігінен және айқас тозанданудың шамалы артықшылықтарын сипаттау;	
	61	Ағзалардың жеке дамуы түсінігі. Өсімдіктер мен жануарлардағы онтогенез кезеңдері.	7.2.3.1 ағзалардың өсу және даму үдерістерін сипаттау;	
	62	Жануарлардағы тура және түрленіп даму онтогенез типтері. БЖБ №2	7.2.3.3 өсімдіктер мен жануарлардағы онтогенез кезеңдерін ажырату;	
	63	Бунақденелілердің шада және толық түрленіп дамуына мысалдар. Модельдеу «Жануарлардағы онтогенез типтерін салыстыру».	7.2.3.4 жануарлардағы тура және тура емес онтогенез типтерін салыстыру	
			7.4.3.1 бактериялар формаларының әртүрлілігін сипаттау	
		64	Бактерияларды пайдалану. Табиғаттағы және адам өміріндегі бактериялардың маңызы.	7.4.3.2 ірімшік және йогурт өндірісін зерттеу
Микро биология және биотехнология	65	Патогендермен күрес тәсілдері. Бактериялардың антибиотиктерге тұрақтылығы. БЖБ №3	7.4.3.3 антибиотиктер, антисептиктер және зағалсыздандыру өнімдерінің қолданылуын сипаттау	
	67	Токсандық жанықтық бағалау		
	68	Вирустар. Жасушасыз құрылым иелері вирустардың құрылыс ерекшеліктері.	7.4.3.4 вирустардың тіршіліктің жасушасыз формасы екендігін түсіндіру	